

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Vår saksbehandler
Ann Irene Sæternes
Telefon +47 61 28 93 53
Telefaks +47 61 28 94 96
E-post ann-irene.saeternes@oppland.org

Vår dato
20.05.16
Deres dato

Vår referanse
INFU 13.05.16
Deres referanse

Høringsinnspill til arbeidet med EUs handlingsplan for sirkulær økonomi

Det vises til høringsrunde knyttet til EUs handlingsplan for sirkulær økonomi med høringsfrist 20. mai 2016. Vedlagt oversendes innspill fra Østlandssamarbeidet, der vi løfter fram noen moment og aktiviteter som er viktig sett med regionale øyne. Høringsinnspillet er drøftet i internasjonalt fagpolitisk utvalg i Østlandssamarbeidet og har bl.a. tatt opp i seg innspill fra drøfting av sirkulær økonomi i Europapolitisk forum (forum for dialog om europaspørsmål mellom nasjonalt, regionalt og lokalt nivå og Sametinget) 27. januar 2016.

Østlandssamarbeidet er et landsdelssamarbeid mellom de åtte fylkeskommunene på Østlandet - Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold. Samarbeidet har hovedfokus på saker av politisk karakter. Kontaktutvalget er Østlandssamarbeidets øverste organ og består av tre medlemmer fra hver fylkeskommune – fylkesordfører/fylkesrådsleder (byrådsleder i Oslo), opposisjonsleder i fylkestinget/bystyret samt administrativ leder. Kontaktutvalget ledes for tiden av fylkesordfører Roger Ryberg i Buskerud.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Østlandssamarbeidets sekretariat v/internasjonalt koordinatør Ann Irene Sæternes, tlf. 61 28 93 53/958 32 758, e-post: ann-irene.saeternes@oppland.org

Vennlig hilsen

Roger Ryberg
leder av kontaktutvalget

Jon Petter Arntzen
sekretariatsleder

Høringsinnspill til arbeidet med EUs handlingsplan for sirkulær økonomi

EUs pakke for sirkulær økonomi er viktig både mht. miljø og klima og for den grønne omstillingen som står høyt på dagsorden i Norge. I rollen som regional utviklingsaktør og samfunnsutvikler er det naturlig at fylkeskommunene har fokus på dette området, og har en offensiv tilnærming til utfordringer og muligheter.

Fylkeskommunene er bl.a. viktige innkjøpere og forbrukere, de vedlikeholder og utbedrer egne bygg, de har kantiner, de jobber med bio-økonomi strategier og handlingsplaner, de har ansvar for videregående opplæring (kunnskapsformidling), gjennom Innovasjon Norge gis støtte til nye bedrifter og tjenesteleverandører, de er en del av regionale forskingsfond og koordinerer internasjonalt samarbeid for deling av god praksis og samarbeid på tvers av grenser. På alle disse områdene og flere til er fylkeskommunene aktører som berøres av og har betydning for den sirkulære økonomien.

Med det som utgangspunkt vil Østlandssamarbeidet - i forbindelse med Miljødirektoratets høring knyttet til EUs handlingsplan for sirkulær økonomi - framheve følgende sentrale moment sett med regionale øyne:

➤ Offentlige innkjøp

Fylkeskommunene er viktige innkjøpere av utstyr og tjenester og kan i den sammenheng bidra til grønn innovasjon gjennom å stille krav som kan stimulere til lengre varighet, reparasjon og gjenbruk. "Green Public Procurement" (GPP) er på frammarsj, og kriterier for valg av produkter og tjenester som fremmer en sirkulær økonomi sees på som et viktig verktøy for å påvirke anbudene i en grønnere retning. Her ønsker fylkeskommunene gå foran og være aktive bidragsytere. Felles standarder og krav for offentlige anbud vil gjøre at en står sterkere overfor leverandørene og kan pushe i retning av økodesign og bedre merking av varenes opprinnelse, varighet, avfallshåndtering, mm. Det er økt behov for å stille krav til produktenes levetid. Dette for å unngå at markedet oversvømmes av produkt med en så lav kvalitet at de etter kort tid går over til avfall. Videre anbefaler Østlandssamarbeidet at en setter problemene knyttet til mikroplast på dagsorden i forbindelse med utarbeidelse av grønne anbudskriterier. Et forbud mot mikroplast kan være et virkemiddel.

➤ Insentiver og støtteordninger

Det må lønne seg å velge grønne løsninger og økonomiske insentiver for å få til en omstilling vil være nødvending i en stram økonomi. Kortsiktig økonomisk vinning bør ikke trumfe en langsiktig miljømessig og bærekraftige løsning. Belønningsordninger bør derfor vurderes. Skatt kan også brukes som verktøy for å regulere. Spesiell innretning på innovasjonsstøtte - for support til virksomheter som posisjonerer seg inn mot den sirkulære økonomien - vil være et mulig grep som en bør se nærmere på. Nasjonale incentivordninger inn mot kommuner og regioner ønskes. I dette bør det også stimuleres til deltakelse i europeiske prosjekt for kompetanseutvikling, FoU og deling av god praksis. Overgangen til en sirkulær økonomi krever at en løfter i flokk.

➤ **Kunnskap og ferdigheter**

Overgangen fra en lineær til en sirkulær økonomi vil kreve både økt og ny kunnskap samt ferdigheter i arbeidslivet. For å tilpasse arbeidsmarkedet til den nødvendige grønne omstillingen, og for å stimulere til utvikling av nye ideer og innovative handlinger i den sirkulære økonomien, må det satses på utdanning. Det kan være snakk om nye fag/tema i videregående opplæring, behov for å endre læreplaner for ulike yrkesfag, muligheter for kurs og etterutdanning, mv. Fagskolene kan bli viktige verktøy. Utdanningen vil også spille en sentral rolle for å endre holdninger og forbruksmønster blant de unge og gjøre dem til en drivkraft i omstillingen. Informasjons- og holdningskampanjer vil før øvrig være viktige tiltak for å nå ut til befolkningen i kommuner og regioner. Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet må utfordres til å sette tema på dagsorden og samarbeide med skoleeierne for å raskt komme i gang med nødvendig tilpasning av utdanningsprogram, læreplaner og undervisningsopplegg.

➤ **Kobling til bio-økonomistrategi/satsning**

EU-kommisjonen vil se på sin bio-økonomistrategi fra 2012 og hvordan denne kan bidra til den sirkulære økonomipakken. Videre vil de fremme synergier mellom sirkulær økonomi og bio-energisatsingen i Energiunionen. Også i Norge har vi en satsing på bio-økonomi, og fylkeskommunene i Østlandssamarbeidet har bio-økonomi høyt på dagsorden. Østlandssamarbeidet ser det derfor som viktig - også i Norge - å koble satsingen på sirkulær økonomi med bio-økonomisatsingen for å skape synergier. Bruk og re-bruk av bio-basert materiale, som blant annet tre, vil denne sammenheng være viktig. I Østlandssamarbeidet har vi satt fokus på skog og tre som en del av satsningen på grønn omstilling og økonomisk utvikling.

➤ **Samarbeid og samhandling mellom forvaltningsnivåene**

Bred tilslutning fra alle nivå i hvert land i Europa er viktig for å få til en overgang til en sirkulær økonomi. Kommuner og regioner må trekkes aktivt med i konkretisering av tiltakene i EUs pakke for en sirkulær økonomi. Det er de som kan gjennomføre smarte løsninger på grunnplanet. Det vil være viktig å løfte sammen, og fylkeskommunene, som regionale utviklingsaktører og samfunnsutviklere, ønsker å spille en sentral rolle i partnerskapet for en omstilling i retning en sirkulær økonomi. En nasjonal plattform/et prosjektforum for dialog og samhandling mellom stat, fylkeskommuner og kommuner bør etableres. Deling av god praksis og inspirasjon fra andre land, regioner og kommuner vil kunne gi nyttig input til arbeidet på hjemmebane.

Østlandssamarbeidet er et landsdelssamarbeid mellom de åtte fylkeskommunene på Østlandet - Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold. Samarbeidet har hovedfokus på saker av politisk karakter. Kontaktutvalget er Østlandssamarbeidets øverste organ og består av tre medlemmer fra hver fylkeskommune – fylkesordfører/fylkesrådsleder (byrådsleder i Oslo), opposisjonsleder i fylkestinget/ bystyret samt administrativ leder. Kontaktutvalget ledes for tiden av fylkesordfører Roger Ryberg i Buskerud. Østlandssamarbeidet prioriterer i planperioden 2016 - 2019 følgende områder:

- 1. Samferdsel, miljø og klima*
- 2. Næringsutvikling og verdiskapning*
- 3. Internasjonalt/europapolitisk arbeid*
- 4. Regionreform*
- 5. Kompetanse*